Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De Nationale ombudsman
Postbus 93122
2509 AC Den Haag

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
2018-0000023906

Uw brief (kenmerk)

Datum 16 februari 2018
Betreft Reactie op uw vragen naar aanleiding van het rapport Geen powerplay maar fair play

Geachte heer Van Zutphen,

Bij brief van 7 november 2017 heb ik gereageerd op uw rapport "Geen powerplay maar fair play". Naar aanleiding van deze reactie heeft op 11 januari 2018 een constructief overleg plaatsgevonden tussen medewerkers van u, het ministerie van Financiën en de Belastingdienst/Toeslagen. Tijdens dit overleg is toegezegd dat wij u op een aantal onderwerpen nog aanvullende informatie zullen verstrekken. Met deze brief geef ik uitvoering aan deze toezegging.

Opschorten betalingen
Zowel in mijn reactie van 7 november 2017 als in antwoord op Kamervragen is aangeven dat in bepaalde situaties de uitbetaling van een voorschot wordt opgeschort. De grondslag hiervoor ligt in artikel 23 van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (hierna: Awir). Belastingdienst/Toeslagen maakt van deze mogelijkheid gebruik wanneer er een sterk vermoeden bestaat dat ten onrechte een voorschot is verleend of het voorschot tot een te hoog bedrag is verleend. Hierbij is sprake van een individuele beoordeling. Wanneer gebruik wordt gemaakt van deze mogelijkheid wordt de aanvrager hierover geïnformeerd en wordt hij tevens gewezen op de mogelijkheid tegen de opschorting in bezwaar te gaan.

Hierbij merk ik op, dat het opschorten niet alleen een instrument is om te voorkomen dat de Belastingdienst/Toeslagen teveel uitbetaalt, maar ook bedoeld is om te voorkomen dat de aanvrager achteraf met een (hoge) terugvordering wordt geconfronteerd.

Excuses
In mijn brief van 7 november 2017 heb ik toegezegd dat in voorkomende gevallen excuses aangeboden zullen worden. Ik geef graag een toelichting op de manier waarop en situaties waarin excuses zijn en worden aangeboden.

Allereerst heb ik mijn brief van 7 november 2017 erkend dat er fouten zijn gemaakt in deze casus. Ook in het antwoord op eerder genoemde Kamervragen is erkend dat er fouten zijn gemaakt. Verder zijn op 17 juni 2016 en 22 december 2016 al excuses aangeboden naar aanleiding van ingediende klachten.

Omdat de Belastingdienst nog bezig is met de zorgvuldige behandeling van individuele gevallen, is het niet exact te zeggen in hoeveel gevallen er excuses zijn of worden aangeboden. Wel kan ik zeggen dat in elke individuele situatie waar het passend is deze excuses worden aangeboden. Hieronder leg ik nader uit hoe dat in zijn werk gaat.

Niet bij alle ouders die aangesloten waren bij het betreffende gastouderbureau was sprake van een stopzetting van de kinderopvangtoeslag per september 2014. Daarnaast zijn er ook ouders die om een andere reden dan het niet betalen van de kosten voor kinderopvang geen recht hebben op kinderopvangtoeslag, bijvoorbeeld omdat de ouder niet werkt. Daarom is ervoor gekozen om niet naar alle ouders die aangesloten waren bij het gastouderbureau een excuusbrief te sturen, maar excuses aan te bieden tijdens de behandeling van het individuele dossier.

Dit betekent dat bij de behandeling van bezwaren en beroepen excuses zijn of worden aangeboden. De excuses kunnen hierbij zowel mondeling als schriftelijk aangeboden worden, afhankelijk van wat het meest passend is in de individuele situatie. Hierbij geldt dat niet alleen excuses worden aangeboden wanneer aan het bezwaar of beroep van de ouder tegemoet wordt gekomen. Overigens kunnen ook tijdens andere contactmomenten excuses aangeboden worden. Ten slotte worden ook excuses aangeboden wanneer uit een herbeoordeling blijkt dat er toch een (gedeeltelijk) recht op kinderopvangtoeslag bestaat.

Betaaltermijn
In mijn brief van 7 november 2017 heb ik aangegeven dat Toeslagen coulance zal betrachten bij de termijn waarbinnen de kosten voor kinderopvang betaald moeten worden om in aanmerking te kunnen komen voor kinderopvangtoeslag. Omdat het om een individuele beoordeling gaat, kan ik geen harde termijn noemen waarbinnen dan wel betaald moet zijn. Er wordt gekeken naar de individuele situatie van de ouder en de inspanningen die deze betracht heeft. De coulance betekent echter niet dat in alle gevallen alsnog toegekend kan worden. De kinderopvangtoeslag kent immers meer voorwaarden dan het tijdig betalen van de kosten van de opvang.

Volledigheidshalve merk ik ook op dat het accepteren van een gedeeltelijke betaling van de kosten in strijd is met de wet en de vaste jurisprudentie van de Raad van State, inclusief de uitspraak van 8 maart 2017 (ECLI:NL:RVS:2017:589). Toeslagen kan daarom geen genoegen nemen met een gedeeltelijke betaling van de opgegeven kosten. Volledigheidshalve merk ik hierbij wel op dat Toeslagen uitgaat van de opgegeven kosten. Als een ouder tijdig, dus uiterlijk kort na afloop van het berekeningsjaar, aangeeft dat een ander bedrag aan kosten is gemaakt dan waarvoor aanvankelijk is aangevraagd, wordt uitgegaan van de later opgegeven kosten.

Schadevergoeding
In mijn brief van 7 november 2017 heb ik geschreven dat vraagouders die denken schade te hebben geleden door het eerdere handelen van Toeslagen een schriftelijk verzoek tot vergoeding kunnen indienen. Toeslagen hanteert bij de afhandeling van deze schadeclaims hetzelfde beoordelingskader als bij andere verzoeken om schadevergoeding. Dit kader komt grotendeels overeen met de werkwijze als beschreven in de schadevergoedingswijzer. Uiteraard geldt dat wanneer iemand het niets eens is met de beslissing er rechtsmiddelen open staan. De verzoeken worden afgehandeld door een aantal specialistische medewerkers die deel uitmaken van het klachtenteam. Hiermee is de zorgvuldige afhandeling extra geborgd. Tot nu toe heeft Belastingdienst/Toeslagen drie schadeclaims

ontvangen die alle om inhoudelijke redenen niet zijn gehonoreerd. In één dossier is tegen de beslissing vervolgens bezwaar aangetekend. Die bezwaarprocedure loopt momenteel nog.

Herbeoordeling dossiers
In mijn brief van 7 november 2017 heb ik aangegeven dat bij de behandeling van bezwaren en beroepen rekening zal worden gehouden met de uitspraak van de Raad van State. Verder heb ik toegezegd dat bij de reeds afgedane zaken ambtshalve wordt getoetst aan de uitspraak van de Raad van State. Deze toetsing heeft inmiddels plaats gevonden. Er bleken 55 reeds afgeronde dossiers te zijn waarin sprake was van een stop van de toeslag per september 2014 en waarbij nog geen rekening gehouden was met de uitspraak. Deze dossiers zijn herbeoordeeld en daarbij is geconcludeerd dat in vier gevallen de uitspraak van toepassing is. Daarnaast is in één dossier geoordeeld dat de overschrijding van de betaaltermijn dusdanig beperkt is, dat de toegezegde coulance kan worden toegepast. Dit betekent dat in vijf van de 55 gevallen alsnog (gedeeltelijk) kinderopvangtoeslag zal worden toegekend. Zoals eerder aangegeven zal aan deze ouders ook excuses worden aangeboden.

Terugvordering
In mijn brief van 7 november 2017 heb ik aangegeven dat ook bij het treffen van betalingsregelingen coulance betracht zal worden, waardoor een aanvrager eerder in aanmerking komt voor een betalingsregeling waarbij rekening wordt gehouden met de draagkracht.

Bij de standaard betalingsregeling moet de gehele vordering in 24 maandelijkse termijnen voldaan worden. Als een aanvrager van mening is dat dit maandbedrag te hoog is, kan hij een verzoek doen om een betalingsregeling naar draagkracht. Wanneer voldaan wordt aan de voorwaarde voor een betalingsregeling naar draagkracht, wordt berekend welk maandbedrag wel passend is. De aanvrager dient dan 24 maanden dit (lagere) maandbedrag te betalen. Na deze 24 maanden is de vordering nog niet geheel voldaan, maar voor het restant zullen geen verdere invorderingsmaatregelen worden genomen. Slechts een incidentele nabetaling, zoals de nabetaling bij een definitieve toekenning, wordt nog gedurende drie jaar verrekend. Na afloop van deze drie jaar vervalt de dan nog openstaande (rest)vordering, alles conform artikel 7 van de Uitvoeringsregeling Awir.

Een aanvrager komt echter niet in aanmerking voor een betalingsregeling naar draagkracht, wanneer het ontstaan van de terugvordering is te wijten aan opzet of grove schuld van de aanvrager of diens partner. Mijn toezegging in de brief van 7 november 2017 ziet op het feit dat minder snel geoordeeld zal worden dat sprake is van opzet of grove schuld als het gaat om het niet voldoen aan de betalingsverplichtingen. Het niet kunnen voldoen aan de betalingsverplichting houdt immers mogelijk verband met de stopzetting van de kinderopvangtoeslag per september 2014.

Van de 26 tot nu toe ingediende verzoeken om een betalingsregeling naar draagkracht zijn er tien afgewezen, vooral vanwege het niet nakomen van de verplichting om informatie te verstrekken. In ongeveer de helft van deze gevallen was bovendien ook sprake van een stapeling met andere schulden. Uiteraard betekent het niet in aanmerking komen voor een betalingsregeling naar draagkracht niet dat geen rekening wordt gehouden met de beslagvrije voet.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2018-0000023906

Aantallen
In reactie op uw vraag om een actueel overzicht van de aantallen en voortgang kan ik u het volgende mededelen.

In totaal waren er 302 ouders die in de jaren 2012 tot en met 2014 kinderopvangtoeslag hebben aangevraagd voor kinderopvang via het betreffende gastouderbureau. Hiervan ontvingen 235 ouders kinderopvangtoeslag in 2014. Naar aanleiding van het onderzoek is geoordeeld dat 221 betrokkenen geen recht hadden op kinderopvangtoeslag over 2014.

Van deze 221 ouders hebben 166 bezwaar ingediend tegen de nihilstelling van de kinderopvangtoeslag over 2014. Naar aanleiding van deze bezwaren of de daaropvolgende (hoger) beroepen is aan 108 ouders (gedeeltelijk) toegekend. Hierbij merk ik op, dat in een aantal van deze dossiers nog een vervolgprocedure bij de rechter loopt. In 15 gevallen moet nog op het bezwaarschrift beslist worden. Naar verwachting zullen de betrokkenen deze beslissing voor 1 maart 2018 ontvangen. Daarnaast is, zoals eerder aangegeven, naar aanleiding van de herbeoordeling in vijf gevallen alsnog (gedeeltelijk) toegekend. In totaal is op dit moment in 129 dossiers een (gedeeltelijk) recht op kinderopvangtoeslag over 2014 toegekend. In ongeveer de helft van deze dossiers blijft Toeslagen, ook na de herbeoordeling, van mening dat er geen recht op kinderopvangtoeslag bestaat.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Financiën,
namens deze,

Prof. dr. J.J.M. Uijlenbroek
directeur-generaal Belastingdienst,